

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

Nieuw in Nederland

Deze folder is bedoeld voor

Asielgerechtigden, gezinsvormers en gezinsherenigers.

U leest in deze folder wat u moet regelen als u in Nederland komt

U moet bijvoorbeeld naar de gemeente. We bedoelen de gemeente waar u woont of waar u gaat wonen.

U leest ook over werk

Over de regels. En wat u kunt doen als er iets niet klopt.

U leest ook wat we in Nederland gewend zijn

Hoe we met elkaar omgaan.

U kunt ook op internet kijken

Op internet staat vaak extra informatie. U leest in de folder op welke website. Soms is een website in uw eigen taal. Maar niet altijd. Vaak is een website wel in het Engels.

Wat u moet regelen

U gaat naar het gemeentehuis

Zodra u in Nederland bent

U gaat binnen 5 dagen naar het gemeentehuis. U vertelt de gemeente dat u er gaat wonen. De gemeente zet uw naam in de computer. Wij noemen dit inschrijven. Als u ingeschreven bent krijgt u rechten en plichten in die gemeente.

Uw gezin gaat mee

Iedereen uit uw gezin die in Nederland komt wonen moet mee naar het gemeentehuis bij het inschrijven. Dus uw partner en uw kinderen.

U neemt documenten mee

- Een paspoort voor iedereen. Of een andere *identiteitskaart*. De papieren moeten *geldig* zijn.
- Het contract van uw huis in Nederland: huurcontract of koopcontract.
- Woont u bij iemand in huis?
 - Die persoon schrijft een brief dat u er woont.
 - Die persoon tekent de brief.
 - U neemt een kopie van zijn paspoort mee. Of een kopie van zijn identiteitskaart.

U krijgt een nummer van de gemeente

Wij noemen dit het *Burgerservicenummer (BSN)*. U heeft dit vaak nodig. Bijvoorbeeld voor werk of in het ziekenhuis.

U vertelt de gemeente dat u verhuist

Verhuist u naar een ander land? Dan vertelt u dat uw gemeente. Verhuist u naar een andere gemeente in Nederland? Dan vertelt u dat aan uw gemeente en u schrijft u in, in die andere gemeente.

U moet inburgeren

Inburgeren is leren over Nederland

Als u inburgeringsplichtig bent ontvangt u een brief van DUO. U leert Nederlands. U leert meer over Nederland. En hoe wij met elkaar omgaan. Zo kunt u sneller meedoen. Kijk op: www.inburgeren.nl. Of bel: 050-599 96 00.

U moet binnen 3 jaar inburgeren

U moet een inburgeringsdiploma halen. U heeft 3 jaar de tijd. We tellen vanaf de dag dat u een *verblijfsvergunning* kreeg. Kunt u niet lezen en schrijven? Dan heeft u 5 jaar de tijd. U heeft al een brief gekregen van DUO, waarin u geïnformeerd wordt over uw inburgering. DUO regelt de inburgering in Nederland.

U kiest zelf een cursus om het inburgeringsexamen te halen

U kunt zelf Nederlands leren. Met een boek, of een CD, of een DVD, of op internet. U kiest bijvoorbeeld www.oefenen.nl. Dit is gratis. Wilt u een cursus kiezen? Kijk op: www.Blikopwerk.nl/inburgeren. Kies een cursus die bij u past. Bij uw opleiding of bij uw beroep.

U kunt lenen voor de cursus

Lenen kan bij DUO. U krijgt zelf geen geld. DUO betaalt de cursus en het examen. U mag ook lenen voor andere cursussen zoals: Leren lezen en schrijven (*alfabetisering*).

Bent u asielgerechtigde? En bent u op tijd ingeburgerd? Dan hoeft u niets te betalen. Bent u te laat ingeburgerd? Dan betaalt u het geld terug. U betaalt dan ook rente.

Bent u gezinsvormer? Of gezinshereniger? Dan kunt u in sommige gevallen geld lenen. U betaalt het geld terug. En u betaalt rente.

U vraagt de lening aan op internet

Ga naar www.inburgeren.nl. Klik op 'mijn inburgering'. U logt in met uw DigiD. U leest verderop in deze folder meer over uw DigiD.

Let op!

Kunt u niet inburgeren met een goede reden? Of spreekt u al Nederlands? Kijk dan op www.inburgeren.nl. Op die website staat wat u moet doen.

Wat u moet weten over wonen in Nederland

Laten zien wie u bent

U heeft altijd uw papieren bij u

Een paspoort, rijbewijs of een identiteitskaart. De papieren moeten geldig zijn.

Let op!

Geef uw papieren niet aan een ander. Ook niet aan uw baas (uw werkgever of een uitzendbureau).

Uw wachtwoord voor de overheid: DigiD

Wilt u iets regelen op een website van de overheid? Dan heeft u een naam en een wachtwoord nodig. Dit heet een DigiD. Ga naar www.digid.nl. U heeft een BSN (Burgerservicenummer) nodig om een DigiD aan te vragen.

Een huis huren of kopen

U kunt op verschillende manieren een huis huren

In Nederland zijn er 2 soorten verhuurders van woningen:

- Iemand of een bedrijf: *particuliere verhuurder*.
- Een organisatie die woningen verhuurt: *woningcorporatie*. Vaak is huren bij een woningcorporatie goedkoper.

U kunt verschillende soorten huizen huren

Huizen die meer kosten dan € 699,48,02 (*vrije sector huurwoning*). Of huizen die minder kosten dan € 699,48 (*sociale huurwoning*). Er zijn regels voor sociale huurwoningen:

- U bent 18 of ouder.
- De gemeente weet dat u er woont.
- U heeft een geldig verblijfsdocument.
- U verdient maximaal € 34.678,- bruto per jaar.

U kunt ook een huis kopen

U kunt daarvoor naar een makelaarskantoor gaan.

U kunt soms geld van de overheid krijgen als u huurt: huurtoeslag

Is de huur te hoog voor u? Dan kunt u *huurtoeslag* vragen. Of u dit krijgt hangt af van hoeveel u verdient. U kunt alleen *huurtoeslag* krijgen voor een sociale huurwoning. Kijk op www.toeslagen.nl. Of kijk op www.huurcommissie.nl. Daar vindt u bijvoorbeeld informatie over de hoogte van de huur.

Elke gemeente heeft eigen heffingen en regels

Wilt u meer weten over uw gemeente? Bijvoorbeeld over parkeren? Of afval? Bel of ga dan naar het gemeentehuis. Of kijk op de website van uw gemeente.

U betaalt aan de gemeente

Bijvoorbeeld voor het riool, afval, water en uw huis. Dat noemen we gemeentelijke belastingen. Wilt u weten hoeveel u betaalt? Bel of ga dan naar het gemeentehuis. Of kijk op de website van uw gemeente.

U houdt zich aan de regels voor afval

Elke gemeente heeft regels voor afval. Bijvoorbeeld: U doet schillen in een aparte bak. Wilt u weten wat de regels zijn? Bel of ga dan naar het gemeentehuis. Of kijk op de website van uw gemeente.

Werken in Nederland

U heeft uw Burgerservicenummer nodig om te werken

U krijgt uw *Burgerservicenummer* (BSN) van de gemeente. Kijk op: www.burgerservicenummer.nl en www.belastingdienst.nl.

U kunt soms hulp krijgen om werk te zoeken

U gaat naar het *Werkplein*. Wilt u weten waar het *Werkplein* zit? Kijk op: www.uwv.nl. U kunt ook naar een uitzendbureau.

U moet uw documenten meenemen

Begint u met werken? Dan heeft uw baas uw papieren nodig: paspoort of identiteitskaart. Hij maakt een kopie.

U krijgt loon van uw baas

U moet belasting betalen over uw loon. Uw baas betaalt een deel van uw belasting. U krijgt van uw baas een papier waarop uw loon staat. Daarop kunt u zien hoeveel belasting uw baas voor u betaalt. Zo'n papier heet een *loonstrookje*. Uw baas betaalt: *bruto-loon*. U krijgt: *netto-loon*.

U betaalt belasting over het geld dat u verdient

U vertelt aan de belasting hoeveel u verdiende. Het gaat om het geld dat u vorig jaar verdiende. U doet dit elk jaar voor 1 april. Dit noemen wij *aangifte doen bij de belasting*. Soms moet u meer betalen. Soms krijgt u geld terug. Kijk op: www.belastingdienst.nl. Of bel: 0800-0543.

Uw baas moet de regels volgen

Bij de meeste bedrijven gelden afspraken tussen werkgevers en vakbonden. We noemen dit: *cao* (*collectieve arbeidsovereenkomst*). Deze afspraken gelden voor alle werknemers van het bedrijf. Er staan ook afspraken in over de hoogte van het loon en het vakantiegeld. Heeft het bedrijf waar u werkt geen *cao*? Dan heeft u tenminste recht op het wettelijk vastgestelde minimumloon en vakantiegeld. Kijk op www.rijksoverheid.nl/minimumloon of www.inspectieszw.nl.

U kunt het melden als uw baas de regels niet volgt

U heeft een contract met uw baas:

- Krijgt u minder dan het *minimumloon*? Meld dit bij: Inspectie SZW. Ga naar: www.inspectieszw.nl. Of bel: 0800-5151.
- Krijgt u minder dan de *cao*? En bent u lid van een vakbond? Meld de vakbond dan dat u minder krijgt dan de *cao*. U leest verderop in de folder meer over vakbonden.

U bent *uitzendkracht*:

- Krijgt u minder dan de *cao*? Meld dit bij: SNCU (Stichting Naleving CAO voor Uitzendkrachten). Ga naar: www.sncu.nl. Of bel: 0180-642530.

U mag niet te veel werken

- Niet meer dan 48 uur per week. Af en toe iets meer mag wel.
- Niet meer dan 40 uur per week bij nachtwerk.
- Kijk op: www.inspectieszw.nl. Moet u te veel werken? Meld dit bij: Inspectie SZW. Ga naar: www.inspectieszw.nl. Of bel: 0800-5151.

U werkt op een veilige plek

Uw baas zorgt dat de werkplek veilig en gezond is. Doet u gevaarlijk werk? Dan moet uw baas iets regelen. Bijvoorbeeld kleding of een helm. U hoeft dat niet te betalen. Kijk op: www.inspectieszw.nl. Is uw werk niet veilig? Meld dit bij: Inspectie SZW. Ga naar: www.inspectieszw.nl. Of bel: 0800-5151.

Let op!

Soms treft u een slechte baas. Let altijd goed op voor u uw handtekening zet. Buit uw baas u uit? Meld dit bij: Inspectie SZW. Ga naar: www.inspectieszw.nl. Of bel: 0800-5151. Wilt u niet dat iemand weet wie u bent? Bel dan Meld Misdaad Anoniem: 0800-7000.

U krijgt misschien geld als u werkloos raakt

Wij noemen dit een *werkloosheidsuitkering* of *WW*. U krijgt de uitkering volgens deze regels:

- U heeft in de laatste 36 weken minimaal 26 weken gewerkt.
- U moet naar ander werk zoeken.

Kijk op: www.uwv.nl.

U krijgt misschien geld als u ziek bent

Heeft uw werk met een contract en bent u ziek geworden? Dan betaalt uw baas u minimaal 70% van uw loon. Vaak krijgt u de eerste 2 dagen niets. Wordt u ziek en heeft u geen vast contract? Dan kunt u soms ook geld krijgen. Hoeveel staat in de *Ziektewet*. Kijk op: www.uwv.nl.

U krijgt misschien geld als u heel lang ziek bent

Bent u langer dan 2 jaar ziek? Dan kijkt het UWV of u recht hebt op een uitkering. Het gaat om de *wet WIA*. Kijk op: www.uwv.nl.

U wilt een bedrijf starten

Ga naar de *Kamer van Koophandel* voor informatie. Kijk op: www.kamervankoophandel.nl.

U kunt lid worden van een vakbond

Een vakbond helpt u. Bijvoorbeeld als u en uw baas het niet eens zijn. Of als er nieuwe afspraken gemaakt worden over uw werk. Ze helpen ook met de belasting. Voorbeelden van vakbonden: de FNV (www.fnv.nl) of de CNV (www.cnv.nl).

U moet u verzekeren tegen ziektekosten

U moet een ziektekostenverzekering regelen

De *ziektekostenverzekering* regelt u voor u en uw gezin. De verzekering betaalt een deel van de kosten voor de zorg die u nodig heeft. Bijvoorbeeld de kosten van de huisarts, medicijnen en het ziekenhuis. U sluit de verzekering af bij een *zorgverzekeraar*. Alle verzekeraars hebben dezelfde verzekering: dit is het *basispakket*. U betaalt bij de een meer dan bij de ander. Kinderen tot 18 jaar zijn gratis.

U kunt zich extra verzekeren

U betaalt dan extra. Soms heeft uw baas een afspraak met een verzekeraar. Vaak is de verzekering dan goedkoper. Kijk voor rechten en plichten bij ziektekostenverzekering op: zorgverzekeringslijn.nl

U krijgt een pasje

U laat het pasje zien als u zorg nodig heeft. Heeft u het pasje nog niet? En gaat u naar een arts? Neem dan de papieren van de verzekeraar mee.

U kunt misschien geld krijgen voor de betaling van uw ziektekostenverzekering

Of u dit krijgt hangt af van hoeveel geld uw gezin per maand verdient. Wij noemen dit *zorgtoeslag*. Kijk op: www.toeslagen.nl.

U moet een huisarts regelen

U mag altijd naar uw eigen huisarts

Ga naar een huisarts in de buurt. Vraag of hij uw huisarts wil zijn. Voor ernstige en acute klachten is er ook medische hulp 's avonds en in het weekeinde. Bel hiervoor uw huisarts op. Hij zal u het telefoonnummer geven van de vervangende huisarts.

Het ziekenhuis, en andere zorg

U belt in nood: 112

Als er gevaar is, belt u 112. Voor de brandweer, de politie of de ambulance.

U kunt altijd zorg krijgen

Heeft u problemen met uw gezondheid? Dan gaat u altijd eerst naar uw huisarts. Uw huisarts kijkt wat er is. Wij noemen dit *eerstelijnszorg*. Andere voorbeelden: tandarts, maatschappelijk werk of fysiotherapeut. Wilt u naar een dokter die in het ziekenhuis werkt? Dat mag alleen als de *eerstelijnszorg* dat goed vindt. Wij noemen dat een *verwijzing*. Bij ernstig letsel als gevolg van een ongeluk, of een plotselinge ernstige ziekte kunt u altijd naar de Spoedeisende Hulp bij ziekenhuizen. Neem altijd uw pasje van de ziektekostenverzekering mee en uw legitimatiebewijs.

Heeft u andere problemen? Dan kunt u contact opnemen met het maatschappelijk werk van uw woonplaats. Zij kunnen helpen met vragen over huisvesting en onderwijs. Wilt u weten waar u met uw vragen terecht kunt? Vraag het de gemeente.

U betaalt € 360 per jaar zelf

Uw zorgverzekering betaalt niet alles. U betaalt zelf € 360. Dit is het *eigen risico*. Voor de huisarts betaalt u geen *eigen risico*. Gaat u naar het ziekenhuis in plaats van de huisarts? Voor iets wat een huisarts kan doen? Dan betaalt u deze behandeling zelf.

Kinderen krijgen en opvoeden

U meldt een geboorte bij de gemeente

U gaat naar de gemeente waar uw baby is geboren. U gaat binnen 3 dagen naar de gemeente. U hoeft uw baby niet mee te nemen. Neem wel uw documenten mee: paspoort of *identiteitskaart*. Uw baby krijgt een *Burgerservicenummer (BSN)*.

U kunt vanaf 2014 een geboorte ook melden via internet
Ga naar de site van uw gemeente.

U krijgt hulp als u een kind heeft

Heeft u een kind tot 4 jaar? Dan krijgt u een brief van de wijkverpleger. Die werkt bij het *consultatiebureau*. Daar bekijken ze de gezondheid van uw kind. En hoe uw kind groeit en leert. Ze helpen u ook met al uw vragen.

U kunt ook hulp bij opvoeden krijgen

In de meeste gemeenten is er een *Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG)*. Zij kunnen u helpen met al uw vragen over opvoeden. Kijk op: www.cjg.nl.

Uw kind krijgt prikken tegen ziektes

Het gaat om kinderen tot en met 12 jaar. De prikken helpen tegen gevaarlijke ziektes. Bijvoorbeeld difterie, kinkhoest, polio en tetanus. De prikken zijn gratis.

U krijgt vanzelf een brief over de prikken

Uw kind krijgt de prikken op het *consultatiebureau*. Of bij de GGD (Gemeentelijke Gezondheids Dienst). Wilt u meer weten? Vraag het de gemeente. Of kijk op: www.rivm.nl/rijksvaccinatieprogramma

Uw kinderen moeten naar school

Uw kinderen moeten vanaf 5 jaar naar school. De leerplicht gaat in op 5-jarige leeftijd, vanaf 4 jaar mogen de kinderen naar school. Tot zij 18 jaar zijn. Het is belangrijk dat uw kinderen een diploma halen. Kijk op www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/leerplicht.

Spreekt uw kind geen of bijna geen Nederlands?

En is uw kind tussen de 12 en 18 jaar? Dan kan uw kind misschien naar een internationale schakelklas.

U kunt uw kind laten opvangen als u werkt

- Van 0 tot en met 4 jaar: kinderopvang
 - Van 2 tot en met 4 jaar: peuterspeelzaal
 - Van 4 tot en met 12 jaar: buitenschoolse opvang
 - Van 0 tot en met 12 jaar: gastouderopvang
- Kinderopvang kost geld.

Uw kind kan extra aandacht voor de Nederlandse taal krijgen

Dat kan bij de kinderopvang of de peuterspeelzaal. Wilt u meer weten? Vraag het de gemeente.

U kunt misschien geld voor de opvang terug krijgen

Wij noemen dit *kinderopvangtoeslag*. Kijk op: www.toeslagen.nl.
Of kijk op www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/kinderopvang.

Wat u moet weten over rechten en hulp

In Nederland gelden *de universele rechten van de mens*.

- Iedereen bepaalt zelf wat hij doet (*zelfbeschikking*) binnen de regels van de wet.
- Onderdrukking mag nooit.
- Geweld mag nooit.

Wij behandelen mannen en vrouwen gelijk

De rechten en plichten voor mannen en vrouwen zijn gelijk in Nederland. Mannen en vrouwen moeten ook hetzelfde verdienen voor hetzelfde werk.

U mag zelf weten met wie u trouwt

Iemand dwingen om te trouwen is verboden. Dwingt u iemand om te trouwen? Dan kunt in de gevangenis komen. Wordt u gedwongen om te trouwen met iemand? Dan mag u nee zeggen. Bent u al gedwongen getrouwd? Dan kunt u hulp vragen:

- Is er gevaar? Bel 112.
- Steunpunt Huiselijk Geweld: 0900-126 126.
- Kindertelefoon: 0800-0432.
Of ga naar: www.kindertelefoon.nl,
www.alsniemandietsweet.nl, www.hallokezban.nl,
www.chatmetfier.nl.

U mag homoseksueel of lesbisch zijn

In Nederland is iedereen gelijk. Het maakt dus niet uit of u homoseksueel of lesbisch bent. Maar denken andere mensen anders? En kunt u met niemand praten? Dan kunt u hulp vragen:

- Veilige Haven Amsterdam: www.veilighavenamsterdam.nl/content.php.
- Veilige Haven Oost: www.veilighavenoost.nl.

U mag niet worden gediscrimineerd

Niemand mag u anders behandelen dan anderen. Omdat u ergens anders vandaan komt. Of omdat u een andere huidskleur heeft. Wij noemen dit *discriminatie*. Wordt u gediscrimineerd? Dan kunt u dat melden:

- Anti Discriminatie Bureau. Kijk op: www.discriminatie.nl.
- Ga naar: www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/discriminatie/aangifte-doen-van-discriminatie.

Meisjes mogen niet besneden worden

Besnijden van meisjes is verboden. Besnijden van meisjes is strafbaar:

- Helpen met besnijden van meisjes is strafbaar.
- U kunt besnijdenis melden bij het AMK (Advies en Meldpunt Kindermishandeling www.amk.nl) of de politie, ook als de dader niet in Nederland woont of het meisje in een ander land besneden is.

Bent u besneden? Daarvoor krijgt u nooit straf

En u kunt hulp vragen. Bijvoorbeeld bij een arts.

Wilt u deze folder in een andere taal?

Ga naar: www.nieuwinnl.nl of www.newinthenetherlands.nl.

Overige informatie

Deze brochure is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Voor onjuistheden en onvolledigheden met betrekking tot de inhoud van de brochure kan het Ministerie van Sociale zaken en werkgelegenheid echter op geen enkele wijze verantwoordelijk of aansprakelijk worden gesteld. Aan de inhoud van deze brochure kunnen dan ook geen rechten worden ontleend.

Zie voor overige informatie: www.rijksoverheid.nl

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Postbus 90801
2509 LV Den Haag

Maart 2014 | S73-627917 | Nederlands

Fotografie: www.mieke-ann.nl

